

Gezamenlijke wooninitiatieven in Utrecht

Surinaamse ouderen bundelen hun krachten

In Utrecht zijn diverse ouderengroepen die gemeenschappelijke vormen van wonen willen realiseren. Deze groepen zoeken een pand, een corporatie of een particulier investeerder die wil ontwikkelen. Door de grote druk op de woningmarkt is het moeilijk om nieuwe initiatieven in de sociale huur te realiseren. Stichting Asha en Kisha's Zorg denken dat samenwerking met gelijkgestemde organisaties meer kansen biedt om het initiatief en de doelstelling te verwezenlijken.

Een brede woonsetting speciaal voor Surinaamse ouderen (Hindostanen, Creolen, Javanen en andere Surinaamse bevolkingsgroepen) ligt binnen de mogelijkheden. Bij de Hindostaanse ouderenorganisatie, stichting Asha, hebben reeds 15 ouderen aangegeven mee te willen doen. Ook 15 ouderen die gezamenlijk activiteiten ondernemen via de Creools-Surinaamse vereniging Moria hebben de wens geuit om samen te wonen. Moria, een vereniging met beperkte mankracht, heeft vervolgens Kisha's zorg benaderd om dit plan uit te voeren. Ook is er vanuit de patiënten van Kisha's zorg behoefte aan kamers waar mensen met tijdelijke zorgvragen kunnen verblijven.

De stichtingen Asha, en Kisha's Zorg willen dus graag samen dit woonproject opstarten en realiseren. De voorkeur gaat uit naar twee organisaties in één gebouw, ieder in een aparte vleugels met een eigen 'voordeur'.

We willen wel graag een gezamenlijke ruimte waar mogelijkheid is om gezamenlijk activiteiten te organiseren voor beide doelgroepen. Kruisbestuiving tussen verschillende groepen is inherent aan de Surinaamse cultuur, dus het zou heel mooi zijn dat ook binnen deze woonsetting mogelijk te maken.

In dit plan leest u de ideeën die Stichting Asha en Stichting Kisha's zorg (namens Moria) hebben ten aanzien van gemeenschappelijk wonen voor Surinaamse ouderen. Iedere geleding (respectievelijk Hindostaans en Creools) heeft zijn eigen wensen geformuleerd en vervolgens bij elkaar getoetst.

U leest achtereenvolgens de woonwensen zoals geformuleerd door de Hindostaanse groep en die zoals geformuleerd door de Surinaams-Creoolse groep. Dit laatste deel valt weer uiteen in twee delen, want deze initiatiefnemers zouden graag zowel een woongroep voor ouderen die nog zelfstandig wonen willen oprichten als een cultuursensitieve zorglocatie voor ouderen met zwaardere zorgbehoeftes, waar ook dagbesteding en een hospice deel van uit zouden kunnen maken. Kisha's zorg kan desgewenst zorg leveren aan de zelfstandig wonende ouderen, maar het staan hen vrij om andere zorgaanbieders in de arm nemen.

Het laatste deel geeft een indruk van de mogelijkheden die de initiatiefnemers zien om voor hun doelgroepen gezamenlijke activiteiten te ontwikkelen

Aansluiting Indische groep?

Ook binnen de Indische gemeenschap wordt op dit moment de animo geïnventariseerd voor een wooninitiatief voor ouderen. Hierbij is Stichting Pelita betrokken. Zo'n tien ouderen lijken interesse te hebben. Er is wederzijdse interesse om een pand te betrekken dat ruimte biedt aan zowel de verschillende groepen Surinaamse ouderen als de Indische ouderen. Door de verschillende stadia waarin deze initiatieven op dit moment verkeren, is een en ander weliswaar nu nog niet in één gezamenlijk plan gegoten; we achten de kans groot dat er in de toekomst wel gezamenlijk zal worden opgetrokken. Het zou goed zijn om hier bij de zoektocht naar een geschikte locatie al rekening mee te houden.

Voor vragen kunt u contact opnemen met de initiatiefnemers.

Inhoud:

Een woonplek voor Hindostaanse ouderen	3
Een plek voor Creools-Surinaamse ouderen	7
Samenwerking stichtingen Moria, Kisha's Zorg en Asha	11
Tot slot	11

Initiatiefnemers:

Vanuit Stichting Asha:

Ronald Kalka: r.kalka@ziggo.nl / 06-22196973

Radj Rahmaran: radj.ramcharan.utrecht@gmail.com / 06 266 18 770

Vanuit Moria en Kisha's Zorg:

Jenny Hasselbaink: jenny_hasselbaink@hotmail.com / 0634895607

Renate Jones: renatejones25@gmail.com / 06 229 338 25

Betrokken als belangenbehartiger:

Esther Postema, namens Cosbo: e.postema@cosbo-stad-utrecht.nl / 06-12955064

Een woonplek voor Hindostaanse ouderen

Achtergrond en aanleiding

Stichting Asha:

Hoe ouder Hindostaanse mensen worden, hoe meer de vraag opkomt: 'Hoe ziet onze toekomst er uit? Hoe kunnen we ondanks onze gebreken nog van het leven genieten?' Hun kinderen gaan hen niet in huis nemen en zijn niet in staat om alle zorg te bieden die nodig is. De huidige generatie ouderen wil zelf ook niet bij kinderen inwonen.

Stichting Asha heeft een ontmoetingsproject waar iedere donderdagmiddag rond de 110 ouderen van tussen de 60 en 90 jaar aan deelnemen. Over zeker tien van deze ouderen heeft de stichting zorgen, omdat ze weinig contact met hun omgeving hebben, ze vereenzamen; óók zij die binnen zorginstellingen wonen. De taal, cultuur/religie en voeding spelen hierbij een belangrijke rol. De meesten hebben nauwelijks op school gezeten, deze groep is vaak vanuit het Surinaamse platteland naar Nederland gekomen.

De kinderen en familie doen heel veel voor hen; sommigen brengen drie maaltijden per dag bij hun ouders die in een instelling wonen, omdat hun ouders het Nederlandse eten dat daar geserveerd wordt niet lusten of geen rund- en of varkensvlees eten. Vrijwilligers van Stichting Asha bieden ondersteuning aan deze ouderen, door hen op te zoeken op hun woonplek. Ook organiseert de stichting bijeenkomsten binnen de instellingen waarin de ouderen activiteiten ondernemen die zij kennen uit hun eigen cultuur, bijvoorbeeld met muziek en dans. Aan de activiteiten die door de instellingen zelf worden georganiseerd, nemen deze mensen veelal niet deel.

Dit soort hulp zou veel gemakkelijker en vaker kunnen worden geboden, als deze mensen op één locatie zouden wonen. Dat zou hun levenskwaliteit aanzienlijk verbeteren. De vraag om zo'n project op te zetten is aan stichting Asha voorgelegd. Toen wij dit idee met meer ouderen bespraken, bleek het enthousiasme hiervoor groot.

Een eerste inventarisatie levert een aantal van 10 tot 15 senioren op die binnen 5 jaren toe zijn aan een gemeenschappelijke verzorgingshuis met cultuursensitieve zorg en aangepast eten.

Globaal idee van het woon-zorg-concept

Omdat de tijd voor deze ouderen dringt, denkt Asha aan een oplossing voor de heel korte termijn en een lange termijn oplossing. Plan A en B.

Plan A

In dit plan zouden de Hindostaanse ouderen in een deel van een bestaand verzorgingshuis kunnen trekken en daar zorg kunnen ontvangen vanuit die organisatie. De wens is dat deze zorgorganisatie bereid zal zijn aanpassingen in het aanbod te doen, met name wat betreft de maaltijden. Aangezien het dan niet meer om individuele wensen zal gaan maar om een hele groep, vraagt dit minder inspanning dan in de huidige situatie.

Vrijwilligers van Asha vullen de zorg aan met activiteiten die zijn toegespitst zijn op de eigen cultuur van deze bewoners en geven uitleg aan de verzorgenden over de cultuur en de gewoonten van deze bewoners, zodat zorg op hen kan worden afgestemd.

Plan B

Intussen kan worden toegewerkt, eventueel met andere groepen, naar een oplossing voor de langere termijn waarbij voor deze groepen cultuursensitieve zorg wordt geleverd binnen een eigen pand, met een eigen zorgteam. Ook in deze situatie bijgestaan door vrijwilligers.

Uitwerking

Gedacht worden aan 10 tot 15 aparte huurwoningen met daarbij één gemeenschappelijke ruimte waar men elkaar kan ontmoeten en samen de hoogtijdagen kan beleven.

Algemene eisen aan de indeling van de woonunits:

- Minimum totaal woonoppervlak 60 m²
- Zitkamer in combinatie met een keuken
- Een of twee slaapkamers
- Badkamer met douche en wastafel
- Aparte toiletruimte met fonteintje
- Hal met garderobe en in pandige berging (stofzuiger en bezemkast)

Basisvoorzieningen in de woonunits:

- Keukenblok met spoelbak en mengkraan
- Een elektrische (inductie of keramische) kookvoorziening met afzuigkap
- Aansluitmogelijkheden voor koelkast, magnetron, vaatwasser, en andere huishoudelijke apparaten
- In de doucheruimte aansluiting voor wasmachine en droger
- In de woonkamer aansluiting televisie, radio, internet en telefoon
- Een eigen meterkast
- Een eigen CV warmwatervoorziening met eigen warmteregelaar
- Brandalarmvoorzieningen
- Energiezuinige voorzieningen (isolatieglas)
- Intercom
- De woningen hebben deuren van ca 1 meter breed en zijn toegankelijk voor rolstoelgebruikers

Voorzieningen buiten de woning:

- Bergruimte (kelder)
- Binnentuin/terras/balkon
- Voorzieningen voor fiets/brommer
- Is er voldoende stallingsruimte en oplaadpunten voor scootmobielen, elektrische fietsen en auto's

Extra eisen aan de woning

- Bijzondere aandacht voor hoogwaardige geluidsisolatie van vloeren, plafonds en wanden en HR++ isolatieglas. Geluiden van straat en aangrenzende woningen < dan 35dB
- Zwevende dekvloeren
- Geen gas in de keuken

Eisen aan de ligging

De volgende eisen worden gesteld aan de ligging van de woning/het wooncomplex:

- In Utrecht
- In een sociaal veilige woning
- In een nieuw te ontwikkelen woonomgeving of een bestaande omgeving (bij voorkeur i.v.m. plan A)
- In de omgeving van winkels
- In de nabijheid van openbaar vervoer (op loopafstand)
- Voldoende parkeergelegenheid
- Rustige woonomgeving

Algemene woonbepalingen

- De bewoner (of diens wettelijke vertegenwoordiger) is verantwoordelijk voor alle zaken die het wonen aangaan zoals de bekostiging van huur, gas, water, licht en verzekeringen en belastingen
- De bewoner is zelf verantwoordelijk voor het inrichten en onderhouden van de eigen woning
- De bewoner is zelf verantwoordelijk voor het jaarlijks aanvragen van huurtoeslag
- De bewoner is zelf verantwoordelijk voor het afsluiten van verzekeringen tegen brand, inboedel en W.A.
- Elke bewoner heeft het recht om met een partner te gaan samenwonen, met dien verstande dat alleen de bewoner die verbonden is aan stichting Asha hoofdbewoner en huurder is. De partner kan nimmer rechten ontlenen op het zelfstandig huren van woonruimte
- Het houden van huisdieren in de eigen woning is toegestaan, mits de bewoner volledig zelfstandig voor het huisdier kan zorgen en het dier geen overlast veroorzaakt

Samenwerkende partijen

- Voor het realiseren van geschikte woonruimtes dient een samenwerking aangegaan te worden met een woningcorporatie, een zorginstelling en wellicht de gemeente Utrecht.
- Alleen de leden van stichting Asha komen in aanmerking voor een woning, als zij voldoen aan een nog te maken bewonersprofiel van de stichting.
- De bewoner huurt de woning van stichting Asha.
- Stichting Asha heeft een raamcontract met de zorginstelling en de woningcorporatie voor het doorverhuren van de woningen.
- De huurnota wordt rechtstreeks door de bewoner of diens vertegenwoordiger / bewindvoerder aan Asha betaald d.m.v. automatische incasso.

- Nota's van nutsbedrijven, verzekeringen, belastingen e.d. dient de bewoner zelf te regelen en te betalen.

Financiën

De initiatiefnemers hebben geen eigen vermogen en zijn afhankelijk van corporaties of private partijen.

Een plek voor Creools-Surinaamse ouderen

Woongroeproject van Kisha's Zorg en Moria

De initiatiefnemers:

Vanuit de Surinaamse migrantensamenleving en Stichting Moria (lid en sleutelfiguur is Mw. J. Hasselbaink) is de behoefte geuit een woongroep met meerdere componenten te realiseren in de gemeente Utrecht.

Stichting Moria

Deze stichting zet zich in voor Creools-Surinaamse ouderen. Deze ouderen gaan soms hard achteruit als zij in een verzorgingshuis wonen waar zij niets herkennen. Als zij liedjes en maaltijden uit hun eigen cultuur zouden horen en eten; als verzorgenden hun 'moerstaal' zouden spreken, zou dit voor hun geestelijk welzijn veel goed doen. Het gaat om ongeveer tien ouderen die in aanmerking zouden komen voor een gezamenlijke woonvorm.

Stichting Kisha's Zorg

Stichting Kisha's Zorg biedt sinds 2007 zorg aan speciale doelgroepen in de regio Utrecht en omgeving die een eigen cultuursensitieve benadering vereisen, voortkomend uit de multiculturele herkomst en specifieke zorgvraag. Wij richten ons, buiten de autochtone cliënten, in het bijzonder op de Surinaamse doelgroepen waar zich vaak specifieke zorgvragen en problemen voordoen welke door andere "partijen" minder of niet herkend of opgelost worden. Stichting Kisha's Zorg heeft die specifieke kennis en kunde wel in huis.

Kwaliteit van leven betekent voor iedereen iets anders. Daarom kijken wij verder naar de mens achter de cliënt. Historie, cultuur, gewoontes, thuissituatie en levensbeschouwing zijn uniek voor ieder mens, daar hoort ook de juiste unieke zorg bij.

Stichting Kisha's Zorg kan in haar keuze voor specifieke doelgroepen zowel bij de cliënt als medewerkers invulling geven aan deze juiste unieke zorg. Medewerkers spreken de cliënt aan op de wijze die zij vanuit hun achtergrond gewend zijn, wat rust, veiligheid en zekerheid geeft aan de cliënt, mantelzorger, vrijwilliger en naastbetrokkenen.

Gezamenlijk willen deze stichtingen toewerken naar een woonlocatie die zowel plek biedt aan (a) een woongroep voor mensen die nog redelijk zelfstandig zijn maar wellicht op lange duur ook meer zorg nodig zullen hebben als (b) mensen met intensieve zorgbehoefte, al dan niet tijdelijk.

A) Een woonplek voor 10-15 zelfstandige Surinaamse ouderen

Er komen mensen te wonen die nog redelijk 'goed' maar toch enige mate aan zorgbehoefte hebben. De zorg kan evt. ook bij een andere aanbieder worden ingekocht. Het voordeel als de zorg door Kisha's Zorg wordt uitgevoerd, is dat deze geleidelijk aangepast kan worden naarmate iemand meer klachten krijgt en minder zelfstandig wordt.

Kisha's Zorg levert zorg op verpleegkundig en deskundigheidsniveau 2-6, en werkt met een team van gekwalificeerde en Big geregistreerde Verzorgenden / Verpleegkundigen.

Ook mensen die een psychiatrische aandoening hebben of later pas ontwikkelen (Alzheimer, Parkinson etc.) of in de laatste levensfase verkeren kunnen gebruik blijven maken van hun woning. Dat houdt in dat mensen niet hoeven te verhuizen naar een andere instelling.

Lege plekken worden weer opgevuld:

- Doorverwijzing van andere zorgaanbieders / netwerkcontacten. Om een soepele instroom van nieuwe cliënten te garanderen is ons voorportaal lokaal georganiseerd, zodat de lijnen tussen verwijzer, mantelzorger of cliënt kort zijn. Informatie over ons aanbod en beschikbaarheid via de website is in balans met de informatievoorziening die door alle partijen wordt gezocht. Feitelijk geschiedt de instroom op basis van mond-tot-mond reclame door familieleden, cliënten in zorg en of mantelzorgers en vrijwilligers.
- nieuwe bewoners die op een wachtlijst staan voor opname instelling.
- of gastbewoners die gebruik maken van de dagbesteding en gebruik willen maken van de proefperiode van 1 week om in te wonen.
- Daarnaast zullen lege plekken ook opgevuld kunnen worden door de ruimte te verhuren voor post- operatieve patiënten uit het ziekenhuis en of door opname van een zorgvrager om de mantelzorger tijdelijk te ontlasten (respijtzorg).
- Vakantie zorghotel.

De locatie

Deze woonvoorziening heeft een eigen voordeur dan wel eigen verdieping. Er kan dus niet in- en uitgelopen worden vanuit de zorgafdeling of vanuit de woongroep voor hindostaanse ouderen. Binnen deze vleugel heeft elk appartement ook weer een eigen voordeur en eigen faciliteiten.

Elk appartement bevat:

- Woonkamers met eigen bad en toilet (ca. 22-25m²)
- Voorzien van een kleine keuken + aanrecht
- 1 of 2 aparte slaapvertrekken (10 m²)
- Evt. een eigen balkonnetje of terrasje

Gezamenlijke faciliteiten:

- Berging
- Eigen keuken en woonkamer/ lounge ruimte met TV
- Washok en drooghok
- Strijkruimte
- Ruimte op de gang voor rolstoelen, scootmobiel (mag geen obstakel vormen voor overige gebruikers).
- Een grote centrale hal en woon- zitkamer (dagbesteding en overige activiteiten).
- Grote keuken met koelkast/ kookgarnituur/ aanrechtblok/afwasmachine/ opbergruimten/ keukenkasten etc.

B) Een afdeling voor zorgbehoeftige bewoners

Deze zorgafdeling zou plek moeten bieden aan mensen met verschillende zorgbehoefte. De zorgafdeling biedt in totaal plaats aan 15 -20 personen:

- Een unit met 5 kamers: hoog complex zorg
- Een unit met 5 kamers: 1^e lijn zorg zorghotel (post operatief)/KDO
- Een unit met 3x kamers : voor Respijtzorg
- Hospice: 2- 4 personen (Specifieke Surinaamse kenmerken)
- Logeerkamers 2x voor mantelzorg/ Familie
- Dagbesteding : 20 - 35 personen (intra- en extramuraal)

M.b.t. Hospice:

Moria beschikt over een Surinaamse lijkbewassers-vereniging, die in de deze setting de specifieke Surinaamse rituelen die gepaard gaan met een overledene en begrafenisrituelen kan uitvoeren. Dit kan ook worden gedaan voor de Hindostaanse bewoners.

In een Nederlandse hospice wordt er op een ingetogenere manier omgegaan met de stervende en overledene. Ook de rituelen zijn anders dan bij de Surinaamse en Hindostaanse bewoners. Het is daarom van belang dat familie van beide groepen zich niet bezwaard hoeven te voelen bij het uiten van hun verdriet. Zij moeten zich veilig voelen bij het uiten en het uitvoeren van al deze specifieke cultuur kenmerken die toegespitst zijn op de eigen cultuur.

De ruimtes:

Hospice: aparte ligging t.o.v. de woongroep (eigen voordeur)

- Capaciteit voor 4 bedden met alle benodigde materiaal (O2 en vernevelapparatuur)
- 2 slaapkamers voor familie/ mantelzorgers die willen in-roamen.(2x3m)
- Ruimte voor de lijkbewassers vereniging om de overledene te wassen en te kunnen verzorgen(15 -20 m2)
- Koffieruimte en zitstoelen (kleine huiskamertje/ lounge = (5x4 m)
- Ruimte op de overledene op te baren voor het afscheid nemen. (5x 5 m)
- 2x Toilet (2x2m) douche (3x3m)

3 x units met kamers voor overige zorgproducten:

- 5 kamers 1e lijn zorg (kleine appartementen) 4x5 m
- 5 kamers Hoog complex zorg (kleinere appartementen) 4x5 m
- 2 kamers Respijtzorg : zie beschrijving 20-25 appartementen boven.

Kantoorruimte: Kishas Zorg

- kantoorruimte met 3x units van ongeveer 5x 5m
- Kopieerruimte (2x2m)
- Kleine kantine (3x3m)
- Wachtkamer (3x4m)
- Toilet + wasbak (2x2m) voor personeel en bezoekers

Financiering:

- Financiële doorstroom zal plaats vinden o.b.v. de diensten die door de bewoners afgenomen worden.
- Indicaties: ZVW/ WLZ /PTZ/ en WMO.
- Huur appartementen (incl. servicekosten)
- Kisha's Zorg beschikt ook over eigen vermogen om mee te investeren.
- Kisha's Zorg staat open voor huurkoop van het pand.

Beheer:

St.Kisha's zorg beheert de woongroep, de dagbesteding en de Hospice.

De bewoners huren bij Kishas Zorg en maken gebruik van alle faciliteiten en diensten van Kisha's Zorg. Het voordeel hiervan is dat problemen zoals huurachterstand, overbelasting van de eigen administratie ondervangen kunnen worden.

Formele / Gespecialiseerde zorg:

Kisha's Zorg zal de zorg door haar eigen zorg- / verpleegkundig team laten uitvoeren in het pand d.m.v. een contract tussen de zorgvrager en Kisha's Zorg. In dit geval ligt de regie en verantwoording m.b.t. de woongroep en zorg bij Kisha's Zorg.

Asha kan en mag desgewenst gebruik maken van de aangeboden diensten van Kisha's Zorg. De bewoners van Asha zijn niet verplicht gebruikt te maken van de diensten die Kisha's Zorg aanbiedt. Zij hebben de vrije keuze met welke zorgaanbieder zij in zee willen gaan.

Kisha's Zorg levert graag ook een bijdrage in samenwerking met met Asha en Moria bij het opzetten en ontwikkelen van gezamenlijke activiteiten/projecten in en buitenshuis t.b.v. beide groepen.

Omgevingseisen:

- Een rustige omgeving met eventueel wandelroutes (park in de buurt?)
- Dichtbij een winkelcentrum
- Voldoende parkeergelegenheid.
- Bereikbaarheid openbaar vervoer
- Zitbankjes in de omgeving.
- Veel groen of kinderboerderij
- Geen druk verkeer in de nabijheid van het pand.

Samenwerking stichtingen MORIA, Kisha's Zorg en Asha

Voorbeelden van activiteiten die samen met beide groepen georganiseerd zullen worden:

- Samen koken en dineren
- Verschillende activiteiten (dagbesteding)
- Ontspanningsoefeningen (fysio, Ergotherapie)
- Organiseren van informatie en voorlichtingsbijeenkomsten.
- Organiseren van verschillende culturele evenementen (hindostaans, Javaans, creoolse zang en dans
- Het samen vieren van specifieke feestdagen z.a Dewhali, Phagwa
- Het houden van Singi neti's, Dede oso (Creoolse en Hindostaans rouwrituelen)
- Vieren van verjaardagen.
- Gezamenlijke gebruik van de hospice en overige zorg gerelateerde producten zoals Hoog complex-zorg, Zorghotel etc.

Daarnaast is het vanwege de geloofsovertuiging, rituelen en gewoonten van beide groepen van belang dat er ook rekening wordt gehouden met de woon-, leef-, eet- en drink gewoonten. Daarom is het belangrijk dat beide vleugels over een eigen keuken en eigen woonkamer beschikken. De bewoners kunnen zich desgewenst terugtrekken in alle rust en kunnen ook eigen activiteiten opzetten en uitvoeren.

Tot slot

De initiatiefnemers zijn enthousiast om gezamenlijk een mooie woonplek te realiseren voor Hindostaanse en Creools-Surinaamse ouderen. Mochten uiteindelijk nog Indische ouderen aansluiten in een pand dat groot genoeg om elke groep op een eigen vleugel of etage te herbergen, dan zijn ook zij van harte welkom. Kruisbestuiving juichen we toe.

Uitgangspunt is wel dat ouderen hier samen kunnen wonen met mensen die hun taal spreken en gewoonten begrijpen, op een plek waar zij cultuursensitieve zorg kunnen ontvangen. Wij zijn er van overtuigd dat dit voor veel van hen de prettigste manier is om oud te worden.

Wij vragen nu de gemeente Utrecht om hulp om dit mooie plan te realiseren. Of het nu is door het verwerven van een stukje grond, het bemiddelen met een woningbouwvereniging of het beschikbaar stellen van een leegstaand gebouw, wij hopen dat u de mogelijkheden samen met ons wil onderzoeken. U weet ons te vinden, we gaan graag in gesprek!